

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZALLÁS:

Belső farkasutca 78. sz. alatt gr. BÄNFfi ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor a. m. kedden, csütörtökön és szombaton dében.
 A. m. évi négyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért elsőszőr 7 kr., másodsor 6 kr., harmadsor 5 kr. utószőr o. é. t. minden hirdetés más 30 kr. helyéig. Előzetes s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.
 A. m. utószőr o. é. t. minden hirdetés más 30 kr. helyéig. Előzetes s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

16513. 1863.

Hirdetmény.

Ő csász. királyi apostoli Felsége azon ország fejedelmi atyai érzelmeitől vezéreltetve, miszerint az 1848-1849. 1851. és 1853-iki eseménydús évekre meg az utolsó fájdalmas visszaemlékezés is Erdély Nagyfejedelemségében a fejedésnek átadassék, folyó év pünkösztől hó 8-ról kelt legfelsőbb kegyelmes királyi kézírata által magát legkegyelmesebben arra méltotatott elhatározni: hogy azon Erdélybeni egyéneknek, kik az 1848. és 1849-iki évek eseményeiben valamint 1851 és 1853-ik évben forradalmi összeesküvésbeni részvételük miatt politikai bűn vagy vétségérti fogsági büntetésekre ítéltettek és büntetésük t. vagy részletes kegyelmi elengedéssel, vagy a nélkül állottak ki, a bűnfenyítől eltiltetésektől reájok háromlándó törvényszerű következmények legelsőbb kegyelemből elengedtesse.

Ezen legfelsőbb kegyelmi tény, mely a királyi főkegyelmezzel idei május hó 11-ről 2236. udvari szám alatt kelt kegyelmei királyi rendelet által közöltetett, ezezzel közlódásra hozatik.

Kolozsvárt, pünkösdtől 15-én 1863.

Az erdélyi királyi főkegyelmezzel.

Néhány igénytelen szó a biztosító intézetekről.

II.

(K) Ma már nemcsak neveikről ismerjük a biztosító intézeteket; tudjuk hányfélek s minő előnyökkel kínálkoznak, minő hátrányokkal fenyegetnek; ezért már a józan ész is azt tanácsolja, annál inkább a gyakori tapasztalás, hogy ha biztosítani akarjuk bármi nemű vagyunkunkat, oly társulathoz forduljunk, hol történhet káraink gyors és teljes kárpótlását remélhetjük, nem pedig azokhoz, hol a mi (a biztosítottak) érdekeink csak másodrendű kérdés, a főcél bizonyos számú részvényesek meggazdagodása. E cél elérése érdekében társulatoknál, míg a lelkiismeret nélkül üzlethöz társulatoknál többnyire csak azért fizetjük a leggyakrabban szerződött magas díjakat, hogy késő kiábrándulásra fizessünk előre. Hogy tehát e szilárd állású intézeteket felismerhessük, vizsgáljuk meg mindig: melyek részesülnek nagyobb pártolásban; tekintélyes hitellel bíró jellemes egyének állanak-e élén; mennyi biztosítási díjt kell fizetni, s mily mértékben nyújtják ezután a kárpótlást (itt meg kell jegyezni, hogy gyakran üzlethöz társulatok olcsóbb díjért igényelnek kárpótlást, s ezt könnyen is tehetik, miután kötelezettségeik teljesítése már a priori nincs szándokukban); hogyan járnak el a becslés körül, s mily időközben jutunk a kifizetendő kártérítéshez; végre a jó intézetek közül mindig a hazaiakat kell választanunk, ezt parancsolja már országunk érdekén kívül a honfiai kötelezettség is, míg az előbb felhozottak szemmel tartására jól megfontolt magán érdekünk utal.

Mi, kik hosszabb idő óta foglalkozunk nemzetgazdasági tanulmányokkal, ennek egyik ágára a biztosító társulatok működésére, az általuk felmutatott eredményekre, valamint a közszag pártolására, és szakavatottak illetékes ítéletére is figyelmet fordítottunk, s ezek alapján azon meggyőződésre jutottunk, hogy a biztosító intézetek annál inkább felélnék meg üdvös céljuknak, mennyi szorosabban érvényesítik a kölcsönösség elvét; és okon mi a „kölcsönös“ intézeteknek adunk elsőséget a részvényesek fölött, ha t. i. egyformán szilárd állással bírnak, s a biztosítottak érdekeiben működnek mindketten. A mellett azonban, hogy a kölcsönösséget helyezzük a részvé-

nyesség felé, eszünkbe sem jut ez utóbbi jótékonyaság megtagadni; hisz az „első magyar általános biztosító társulat“ által felmutatott eredmények elég világosan szólnak; annyit azonban bátorodunk állítani, hogy például a „kölcsönös erdélyi jég- és tűzkármentő“ több előnyben részesíti tagjait, kik közre nemcsak a biztosítók, de a biztosítottak is mindnyájan tartoznak, miután minden belépő e kettős tulajdonsággal bír, és így nemcsak díjt fizet és kárpótlást nyer, de a nyereségytől mutakozó fölöslegről is beállási éveinek számához képest részesül. Az intézet által tagjai számára nyújtott mérsékelt nyereségyeket sem jut eszünkbe nyereségeskedésnek, üzlethözadásnak czímezni; előtűnk e szavaknak egészen más értelme van, mert senki sem fogja tökélt valamely intézetnél vagy társulatnál jó kamatot nélkül hevertetni; mi csak azt kívánjuk a biztosító intézetektől, hogy soha se feledkezzenek meg tartaléktökéjük kellő gyarapításáról, mit különben önérdékük is parancsol, valamint a biztosítottak érdekeit se mellőzzék, az az részesítések őket is a fölösleg bizonyos részében a teljes kárpótláson kívül, a mint ezt az erdélyi kölcsönös társulat teszi, de részvényeseknél erre példát még nem ismerünk.

Elismerjük mindazon kölcsönös és részvényes társulatok jóvávalóságát, melyek a közhasznúságnak rendelik alá önérdéküket, s az ily intézeteknek nem kívánhatni elegendő pártolást; de a csupán üzlethözadás ilyenmő intézetek fölött nyíltan kimondjuk, hogy ezek maguknak és másoknak is kárbaesztet teremnek, és így az ilyenek iránti bizalmatlanság nemcsak jogosult, de minden körülmények között ajánlható.

Azt mondók, hogy mi a kölcsönös társulatoknak adunk elsőséget, s ime Erdélyben maga a nagy közönség pártolása is támogatja egyéni nézetünket. Nézzük csak a Kolozsvárt székelő kölcsönös társulatot. Áldozatkész hazafiak vállain a legnagyobb ártól időben újra szervezkedik, s bár 1851-ben csak 524 tag biztosít 350,000 forint, már 1855-ben tagjainak számát megháromszorozza, a biztosított töké pedig tízszer akkora összeget mutat, mint 4 év előtt volt, 1861-ben pedig tagjainak száma 35-ször annyi volt (17,414 tag), mint 1851-ben, a biztosított töké pedig a 11 milliót meghaladta, s azóta is napról napra fokozatosan gyarapodik.

E kép felmutatásánál önkénytelenül azon kérdés merül fel: minek köszönhetik az ilyenmő kölcsönös intézetek e folytonos és gyors emelkedést?

Első előnynek mutatkozik az, hogy minden biztosított egyszersmind biztosító is, és az ily társulat soha sem fajultat bizonyos számú, néha alig néhány százra menő részvényesek egyeduralkodó intézetévé, hol a kevesek érdeke ápoltatik a nagy számú biztosítottak kárára, még akkor is, midőn kárpótlást nyújtatik; az ily rendeltetésokről megfigyeltetett részvénytársulatoknál mennél kevesebb részvényesek kezében összpontosulnak az akciók, annál inkább magán jellemet ölt az intézet magára, s így a közhasznúságtól mind jobban elválk, eltávozik s megszűnik a nagy közönség érdekében működni.

Továbbá a kölcsönösség elvénél fogva a biztosítási díjak is mérsékeltbbek lehetnek, miután itt a tagok önmagukat roják meg ezáltal, s nem másokat, mint a részvényes társulatok teszik; de ha a díjak magasabbak lennének is, mint a részvényes társulatoknál, mégis inkább ajánlható a biztosítás a kölcsönösöknek, miután a fenmaradó fölösleg az év végével, ugyan azoknak fizetetik vissza, kik azt díjképen befizették, a mi a részvénytár-

sulatoknál megint nincs így, mert itt csak a részvénybirtokosok kapnak osztalékot, míg a kölcsönösöknek minden biztosított részesül osztalékban — beállási éveinek számához mért arányban.

Második előnynek látszik előtűnk az, hogy a kölcsönös társulatok nagyobb biztosítékokat nyújtanak, miután tagjai nemcsak folyton gyarapodó alapított képeznek, de e mellett pótdíjak befizetésére is kötelezik magukat, mégpedig a biztosított tökének megfelelő hatszoros díj értékeig, s kezességet vállalnak egymásért egyenkint és összesen. Ott a kárpótlás mindig teljes 100%-ig eszközölhető, s nem képzeltetű eset, midőn fizetés-képtelenné válék oly kölcsönös intézet, mely már a kezdet nehézségein túl esett, mert ekkor összes tagjainak kellene megbukni, a mi a lehetőségek sorába tartozik; megjegyzendő, hogy ez csak oly kölcsönös társulatokra alkalmazható, melyek e szép elvet nemcsak köpenyül használják.

A részvényes társulatoknál, a névleges értékre kibocsátott részvények egy bizonyos százaléka fizetetik be. A solid részvény-társulatok lehető sok százaléktól fizetnek be a részvények értékéből, gondoskodnak az alapítók folytonos gyarapításáról, valamint arról is, hogy a részvények idegen kézbe könnyen ne kerülhessenek, különösen, hogy a börze árfolyamára ne bocsáttassanak, nehogy ezáltal értékek megmásittassék. Vannak oly részvény-társulatok is, melyek a részvények teljes értékét befizették, az ily nemű akciókat „au porteur“-eknek nevezik. Vannak továbbá Angolországban oly részvény-társulatok is, melyek részvényesei összes vagyonukkal állanak jót a károk megtérítésére; ilyenek még más-hol maig — tudunkra — nem alakultak. E szilárd állású — háromféle — részvény-társulatok nemcsak elegendő biztosítékokat nyújtanak, de a közönség érdekeit sem szokták szem elől tévesztetni.

Ámde nem így van ez az üzlethözadásra alakult részvényes társulatoknál. Ezeknél a részvények lehető kevés százalékát fizetik be, például 5-10%-ot, a többiről szükség esetére kezkeskednek. Ámde vajjon tehetik-e ezt ezek mindenkor, midőn gyakran a részvény összegeinek megfelelő érték, csak a papíron van, de a valóságban sehol sem található? Tekintve hogyan jártak el az ily intézetek s minő sorsra jutottak a legelső megrázkodásnál, alig fog valaki igen-nel felelhetni. Az ilyeneknél a részvények kényök kedvök szerint vándorolnak egy kézből a másikba. Igaz, hogy a szabályokba fel szokták venni, hogy a részvények másra csak az igazgatóság beleegyezésével átruházhatók, csak hogy azután gondoskodva van arról, hogy ez minél kevesebb nehézséggel megtörténhessék. Továbbá börzére viszik az akciókat s itt forgatván annak teszik ki, hogy értéke valami katasztrófa által egészen megváltozik. Nézzük mi származhatik az ily üzlethözadásból? Valaki taval csak 5 részvényt birt s adandó alkalommal képes lett volna a szükségelt első vagy második utófizetést teljesíteni; ámde már az idén 15 részvény birtokában van, és így meglehet a legjobbak mellett sem lesz képes kötelezettségének eleget tenni, mert itt kölcsönös jótállásról a részvényesek között szó sem lehet, s mindenki tartozik garantizálni azon részvényeket, melyek éppen birtokában találtnak.

Továbbá, míg a kölcsönös társulatoknál saját érdekek parancsolja a teljes kárpótlást, az ily részvényes társulatoknál a lehető legnagyobb nyereségy levén a főcél, nagy vonzerővel bírnak az intézkedő részvényesek csatlakozására, de annál kevesebbel a biztosítottak csatlakozására, mert itt ők csak a fun-

dus instructust képezik, melyre mások gazdálkodnak, a maguk számára.

E két körülmény komoly megfontolást érdemel, s így a biztosítani akarók figyelmébe eléggé nem ajánlható.

Röviden akartuk elmondani e tárgybani nézetünket, de ma újra oly hosszúra terjedt értekezésünk, hogy befejezését a harmadik cikkre kell halasztanunk.

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

Torda, május 12.

Tudják a „K. K.“ olvasói, hogy városunk alkotmányoson választva volt főhadnagya M. S. hivatalától kegyelmesen fölmentetett. Politikai szükségesség volt fölmentése. Jót akaró, becsületes, nemes gondolkodású férfi volt; de hiányzott nála valami, a mi a vén embernek, kivált ha még hozzá magyar is, olyan nehezen fér a fejébe, a gyakorlatias tappintat, az élelmesség, mely a régi eszméket kitudja az újakkal egyeztetni. Hivatali „utóda“ Szigethi Sándor lett. Jobb hangzású nevet alig lehetett volna választani. Hasonnyúl atyja szeretett, becsült hadnagya volt városának jó- és balsorsú időkben. Öszintén bevalljuk, miszerint mi reméljük, sőt meg is várjuk a fiától mind azt, mi derék atyja emléket maiglan kedvelté teszi. Teljesen szabadon hagyott tér áll a lelkes előjáró előtt, városa anyagi érdekeinek emelésére hatni. Nincs város hazánkban, melyben annyi tenni való volna. Nincs város hazánkban, melynek a körülményekkel járó terhek annyira a nyakára nőttek volna. Míg másutt az elsodrálással fenyegető ár ellen rendre alkalmas időben védőgátakat emeltek, a folyvást nagyobbra növekedhetők részek, úgy a hogy elzáróltattak, mi nálunk szenvtelen téllenség, habozás, ingatlanság, tanácstalanság, magán segíteni nem tudás, vagy nem akarás. Sok szó, kevés tett, mint a legnagyobb magyar szokta mondani. Vajmi szép mezeje nyílik egy jó akaró, erélyes előjáró munkás hazafiságának! Ott van az egykor megpendített, lelkesen fel is karolt, aztán a rideg önzés ragályos nótájánál szépen el is altatott tagosítás eszméje; ott van a tulajdon biztosítására annyira szükséges mező- és szőlőrendőrségről gondoskodás, mert maholnap kiszorul nálunk a birtokos saját tulajdonából, ha a fenálló üdvös törvények helyi viszonyok szerinti alkalmazására a kellő intézkedések meg nem tetetnek, és hogy egyebet elhallgassunk, ott van az erkölcsi állapotok naponta aggodalmasabb képe! Vajmi sok teendő van nálunk; égető szükség egyről egyig, melyeken okvetlen segíteni, mozdítani kell; mert már is magasra nőtt s folyton növekszik a fenyegető ár, s ha tovább is félre, jobbra, balra húzás, meddő tervezés, légvárak utáni kapkodás s boldog (talan) semmit tevés közt habozgatunk, kétszerkettő bizonyossággal összeesap az fejünk felett, s akkor lótas, futás, imádkozás, veszeklés mind késő lesz. Újbl mondjuk: mi városunk első tisztviselőjének sok szerencsét s hazafias szándokaira áldást kívánunk.

Máros-Vasárhely, május 12.

Bámulva olvasék e lapok folyó évi 52-ik számában egy innen apr. 20-án kelt közlésben némely vétségéből vagy nem tudásból (nem merem állítani gonosz szándékból) elferdített közérdekű adatokat, melyekről biztos tudomásom lévén, sietek azokat mindenképp az igazság és közvélemény érdekében tényhíven helyreigazítani:

1) A n. Péterfi László végrendelete 1848. január 11-én kelteve egyszerű másolatban, itteni testvéreivel van ugyan, kik az érdekeltektől fótanodák által felszólítattá odanyilatkoztak, hogy az egészről közvetlen mit sem tudnak, és bízottak a hagyományozott kötelek a gyászos enyedi vénnapok martalékai lettek, ha csak egyik testvér Péterfi Sárának veje bodoki ref. lelkész Solymosi Lajos, kitől azon egyszerű másolatot is kaptak 1861-ben, azokról valami alapos felvilágosítást adni nem tud, kit a főgyőháztanács és fótanodai eljárások figyelmébe ajánlunk, nehogy e fontos ügy feledékenységbe menjen.

2) Igaz ugyan, hogy orrostudor n. Pé-

ferfi Pál hagyatékát 1862. április 24-én (és nem 27-én) az örökösök között egy családi békés egyezmény keletkezett, mely szerint ingóságait hat egyenlő részre felosztatták, és egy ingatlan épületes polgári teleknek értékeiből egyik örökös Péterfi Domokosnak csak 1/12-öd részét állították meg, a második hasonló 1/12-öd rész a helyi helyet hitli főtárona javára határozatán kiadati s ennek elintézésével Péterfi Károly hivatva meg. De nem igaz, hogy P. D. a fentebbi részt egyedül ajándékozta volna oda, sőt ellenben az idézett egyezmény tartalmából a tünik ki, hogy mindenik örökös ezen 1/12-öd részt, a hosszas, költséges és bizonytalan pörökkelés kikerülése, főleg nével családi gyöngéd jellegű viszonos békés kiegyenlítése végett, közösen áldozták a főtárona javára, ezáltal páratlan derék testvérök emléket örökítendők, mely udvös tényről a kellő okmány az örökösök által annakidejében magarendén ki fog készített, és az érdekelt főtáronának bizonyosan átadati.

3) Igaz ugyan, hogy a szent edények gonosz kezek által eloroztattak, és fájdalom, mind e mai napig elő nem kerültek; de e részben sem az egyházi világi gondnok, sem az illető azokat őrzött lelkes hanyagság vádjával legkevésbé illethetnek, mintán ők a törvényszabta nyomozásokra magaidéjében mindent lelkiismeretesen és erősen elkövettek és megtesznek ma is; nem leveten okai, hogy a törvényhatóságok részint tulajdonozni teendők, részint sok más nehézségek miatt még eddig kedvező eredményhez nem juthattak.

Az erdélyi országgyűlés már kiléve hirdetve, rövididőn a bizottmányi és városi közgyűlések lesznek a központi választmányok és választó bizottmány alakítása végett megtartandók, melyek a követválasztásokat végrehajtandják.

Hir szerint ezen gyűlés tartama alatt törvényszíntet lenne elrendelve azon képzelhető okból, mivel számos hivatalnokok fognak részt mint követek, részint mint kinevezett tagok azon tényezőleg megjelenni.

A kir. tábla mint főbebezési törvényszék már rövid időn az 1861-ben fenállóhoz hasonlóan szabályzott működését megkezdendi, kivált ha az alsóbb személyzet is kellően lesz állítva. Kíváncsok is, hogy a másodbírósnál halomra felgyűlt perek ellátása nagyobb lendületet vegyen; mint különben a jogbiztonság, enyim s tied körülírt viták késő eldöntése igen könnyen és hamar a természeti önelégítet helyzetbe juttathatandja mindazokat, kik a gyors és biztos igazságszolgáltatást nemcsak írott malasztának szeretnék tekinteni. Bár ne úgy legyen!

Kivánja
Egy székely.

Idővelhelyzet. máj. 3.

Ezelőtt még jobb idők valának, a sz. keleti májusi vásár a vidék közel és távol

lakóit nem csupán adás-vevési érdekből gyűjté egybe, hanem jövének, hogy jó barátainkkal, ismerőseinkkel találkozzunk; jövének, hogy az erd. gazdasági egyet. által rendezett állatkunatást, mely már-már májális és néptünpep kezdé lenni, szemlélhessük.

Most is lön vásár, összeekelt ember és marha-csoporthok foglalkál a piaci tért, hol csakugyan azt sem kérdék az embertől: mit kérsz marháért? Nem tudom, a fonák gazdasági rendszer miatt csupán a természetes kaszálókkel nyert szűk szénatermés, mely most e vidéken csaknem minden gazdának utolsó szálig fogya van, vagy pedig az országos pénztelen állapot oka-e annak, hogy baromvársáink oly gyarlók? hogy piaci élénkséges nincsen? A legelőtereválók ember is komoly anyagi gondokban aggódik, és még teresebb jövéndőt szűlhet a forgalomhiány. Hiában van gabonánk vagy marhánk, nincs vevője. Ezért kézműveseink, mesterembereink még a legszakértőbbek is szűkségben szenvednek. Boltosainkat soroztja a Wechselt; mert árucikkjeik nem a pénzzel, hanem ellenséggel, a kontóval szövetkeznek; hej pedig nagy bűn az ellenséggel való cimborálás! E vidéken most csupán a hivatalnok élhet elégtelen, kinek havi pénze pontosan kijár, s meg a katona.

De térjünk más tárgyra.

Marosszéken torbászói birtokos Bereczki Sándor ur több barátainak s ismerőseinek megígérve, hogy utjalmánnyal váltókéjét e vidéken is bemutatandja, szavát beváltá, s tegnap u. m. május 2-án tömérdek nép, kiket az ügy érdekelt, megbámulá ez egyszerű, de mégis csodálatos; mert csakugyan tudunkra ily szerkezett váltóke sehol nem létez. Kérikül ekék, melyekkel síkföldet szánhatni, minők a vadaes, hohenheim, zugmayeri s több más neven nevezett ekék igen jelesek lehetnek, hanem ezélnak és géptani szabályoknak megfelelő váltóke, melylyel hegyvidékeken élni lehessen, a legelőtöbb szűkségek közé tartozik; közönséges váltókeinkkel szemben, melyek a legjobb szerkezet mellett is inkább feltartó, mint szántókének nevezhetők, melyeken a géptannak csaknem semmi kivétele nem látszik, s e miatt tömérdek vonóerőt is igényelnek.

Mik lehetnek egy jó váltóke tulajdonságai? Ha szerkezettük a géptan törvényein alapszik, ha rajta a metsző ék rendszer, melylyel a földszetelek az alrétgőt elválasztanak, valósítva van; ha a kormánylemez a fölrétget nem félretolja, hanem egészen felfordítja, megtöri és megporbanyítja; ha mentől kevesebb vonóerőt és nem többet igényel, mint a felmetszett földszetel nehézsége; ha a váltása könnyű s ezzel eredeti szerkezetéből ki nem hozható; ha járása bizonyos, azaz mely vagy sekély, keskenyebb vagy szélesebb borodákra idomítható; ha az ekefogó könnyen tartthatja; ha erős szerkezett, s egyes részei

romolván, gépész nélkül is igazítható; s ha végre kiállításra ölesőszert, hogy a szegényebb sorsak is könnyebben megszerezhessek.

Lássuk már t. hazánkfa váltókéje mennyire felelhet meg e kívánalmaknak. Könnyű és nem nagy szerkezett, mely miután gerendelye és a rá szőfolt szarvai fából valók, egyéb részei pedig mind vert vas, alig 30-40 fontot ha nyomhat. Az ugynevezett csoroszlva vagy hosszúvas egy test a laposvassal, melyek a váltással kölesönösen cserélődnek, vagy is a két vas tökéletes ék alakkal 98 foknyi tompa szögletben idomul egymásra, melyeknek szárnyasarkai a belső szögletből 9 czoal nyulnak ki; tehát a földszetelek felmetszésében egyszerre közösen működnek, egyik a vizirányos, másik a függőleges metszést végezve, s egyszersmind a függőleg metsző éklap, védőfal szolgál a borodába porló földmorzsáknak is. A kormánylemez orra a két éklap hegyétől 3-4 czoal menedékesen de hirtelen kiemelkedik, s az egész 24 czoal hosszabb nem levén, alkalmas, hogy a földet nemcsak felfordítja, hanem feltöri és megporhonyítja, a mi agyag és gyeprétegnél legszükségesebb. Ezen ekevasnak, mely a kormánylemezrel mozdíthatatlanul összefügg, csapul szolgál az eketál vége; váltáskor ezen fordul az, és oly gyorsan, hogy gyakorlott kéz 2 másod perc alatt egy kis lehajlással már megváltotta a nélkül, hogy ezzel az ekejárása romlanék, a mi mostani legjobb szerkezett váltókeinknél értetlen eseléd kezében leggyakoribb eset. A kormánylemez mintegy 6 czoalnyi nyílással, mely annak szélességére vágatott, a vasköldök közé levén beállítva, váltáskor e kormánylemez, a köldök és eke-sarok közti ürön, ugynevezett ekeemészőn áthúvik a más oldalra, s ekkor hirtelen egy toló lappancs a lemez nyílásán ezt a köldök-höz mint támpontoz erősíti, melylyel kész az eke váltása. A földet sűrű eketést a vas hegyetől a sarkig nem több 25 czoal; mely vagy sekély borodákra kétképpen igazítható: elől a gerendely lyukain, és hátul az eketálpát a gerendelylyel összekötő sarokvas srófjával. Egyes darabjai ha romlanak, falusi kovácsok könnyen igazíthatják; valamint az ekevas is könnyen élezhető és nádolható: taligája mint közönséges váltókéjé, ára taligával 21 ft. o. é., taliga nélkül 18 ft.; gyár helye Szováta Parajd mellett.

De nézzük már ez ekének gyakorlati oldalát. E végre próbaszántásul háromféle földön választva: porhanyu ugar, gyepréte és kemény, összeverődött utas föld. Két kis székely tinóka húzván az ekét, a porhanyu ugarban oly takarékosan tisztá barázdaágyat hagy maga után, mintha seperve lett volna, s ezzel kitűnő elismerésben részesült közönséges váltó-ekéink felett, melyek a barázdaágyat teli hullatják, mintha disznók turnák fel. Több fordulatok tettyén a már leírt váltási könnyűséggel, oly szép s egyenletes lön a szántás, hogy az minden nézőket meglepett; tovább a

gyep- és utasföldben is hasonló czélszerűséggel működök; nem egymásra hanyt, de tökéletesen felfordított borodapárok 6-9 czoal, vagy annyi mélységre a mint az eke igazíttatik, s tetszés szerinti szélességben 4-től 10 czoalig lön az eredmény.

Ezért t. hazánkfa remek ekéjének nemcsak mi emelünk kalapot, kik abban leginkább a szoros géptani szerkezetet keresők, hanem általános bámulásra ragadá több szántóvető székely atyánkfiai, kik gyakorlott szántók levén, azt az alkalommal kipróbálák, s bevallák, miszerint az tulszárnyal jó szántásban, könnyű járással és vonóerőre minden eddigi váltókeket. Leghatalmas eredmény az utasföld szántásánál mutatkozék, melyet szántunk bar legjobbj járásu váltókeinkkel, barázdaink megsvadoznak, melyet nyári ugnál, midőn agyagás földünk összeverődik, s midőn ereszkedünk földünk pár órai heves napfény aczel keménynyé tömöttüti, bőven tapasztalhatunk, sőt ilyenkor szántani képesek sem vagyunk.

Ez ekezerszám életrevalóságára meggyezük még, hogy próbaszántás után azonnal tömérdek megrendelések tetettek és tétetni szándékoltnak; sőt szegényebb sorsu, de helyes felfogásu székely atyafiók is ily nyilatkozatot lehet hallani: „Eladom két ökröm, vásárolk ölesőbbat, hogy maradék pénzzel ily két vehesek.”

Nem kételkedhetni, ez eke rövid időn minden életrevaló gazdánál jó sikerű eszközzé válnak; ki szereti jól szántani, s ki bérrelesz ekeaváltásától szabadulni akar, szerezz meg ezt; sőt miután ma már a világ legtekintélyes gazdái a sima szántást, melyet csak váltókevel eszközölhetni, előbb becsülik mint a kerülőkevelé széjjel-vagy összeszántást, miután a simaszántás borodái mind egy oldal felé dőlven egyenletesebben nyívetik a föld, egyenlőbb és egyformább a termés is, ezért térföld szántásra is e csinos és erős alkotásu váltóke ajánlatbó bármely kerülő-ekénél, legyen az vadaes, hohenheim, zugmayer, angol vagy scót eke, ugy szántás tükélyre, vonóerőre, mint ölesőszágra nézve is.

Ajánlhatjuk ezt száz földmies atyánkfiai, kik tudunkra még síkföldjeiken is talán mert szebb így a vetés, inkább kedvelnek váltókeket mint kerülőket, inkább kedvelik a sima-, mint a széjjel-vagy összeszántást.

A mondottak után t. hazánkfa, ki önzés nélküli hazafirészből világ elébe terjeszté észszüleményét, ne vegye rossz neven, ha figyelmeztettük, miként talánmánya eredeti típusát óvja meg az idegen beavatkozástól, miszerint nehogy a páva tollait szajkó rakja magára, s hogy azt biztosítsa is az utánmajmóló kontárk ellen, kik annak könnyű járását elferdíthetvén, méltó hitelét csökkentenék.

Sok szerencsét az ekegyártáshoz! méltó elismerést a hazafi névnek! ...

TÁRCZA. AZ ÉSZAKI FÉNY.

(Folytatás.)

Az utiköltség fedezésére a grófnő a takarékpénztárba Frigyes részére betett összegből kivett annyit, a mennyit a legtakarékosabb számítás szerint szükségesnek ítél, s május hó vége tájatt érzékeny búcsút véve a tőle oly forrón szeretett családtól, utnak indult Olaszország azon egyik kitűnő városa felé, melyet ő korábbi utazásaiból már eléggé ismerte.

A grófnő eltávozása oly hézagot hagyott a család kebelében, melyet annak tagjai mindnyájan érezének. Megszokták már őt a család tagjaként tekinteni s főként Geróné, mint ki már a fiatalság örömeiben s ábrándjaiban kevesebb szorakozást találhatott, egészen fájallá, hogy kedves barátját, mondhatni testvérét nem érzé körében, kívül időszakonként együtt szokták kifőzni az újabb-újabb gazdasági terveket, vagy a mult időkbeli ifjú koruk emlékeiből földidézett élmények elbeszéléseivel töltöni a dologtűres órákat és ünnepeket.

Képzeltetjük, hogy Gábornak s Eliznek elég szorakozást nyújtott a szerelem. Habár Gábor szerelme boldog nem lehetett, mint az Elizé, de mégis volt e fájdalomnak is gyönyör, mert a szerelmi seb nem oly fájó akkor, ha okai nem a szeretett lénnyben, hanem rajta egészen kívül keresetők. És így Gábor boldog volt vágyó epedéseiben, habár Izidorát látnia nem lehetett nagynénjének sötét gyűlölete miatt; boldog volt, mert meg vala győződve Izidora szerelméről s tudta, hogy e különben is erős jellemű hölgy atya koporsójánál mondott fogadalmát meg nem szegi soha; hitte, hogy a mint mondá, később leendő meghalni, mint másnak nyújtani kezét Gábornak kiül.

Várni türelemmel s bizni a sors kedvezőbb fordulataiban, ez lehetett csupán most fiatalunk feladata, mert azon égető vágyódást, hogy az Izidorával érintkezésre nézve valami biztos utat találjon, ekkor még ki nem elégíthet, miután gróf Hallayné e drága kincsét Cerberusoktól őrzi Rónatájón.

Igy teltek a napok, mialatt Gábor tanulmányokban s a különböző színezett politikai lapok pontos és figyelmes olvasásában kereste szorakozását azon türes órákban, melyeket a gazdasági teendők igénybe nem vettek.

Izidora néki epedéseiben végre a barátság nyujta neki segédkezet. A mint föltehetjük, az Ozdy családdal gyakoribb érintkezésbe jött ezental a Zováthy család. Vilmos pedig állt mentul az egy hetet, melyben forrón szeretett jegyessét meg ne látogassa. Ez idők alatt Gábor egész öszténnyel beszélte el Izidorával viszonyát, kezdettől fogva a legutóbbi s talán hosszas időre tartó elválásig.

— És te ugy eltitkolád e viszonyt azon korban, midőn Izidora szépsége engem megragadott. Ez nem volt szép tőled — szolt némi feltűnéssel Ozdy.

— Erzelmeink akkor még elhatározatlanok valának — szolt Gábor. Én szerettem Izidorát az első találkozás óta, de ő még nem hajlamáról nem nyilatkozott. Rokonszenvét, gyöngédségét, bizalmasságát tulajdoníthatam a vérségi szeretetnek; ily helyzetben hogyan kiálthatok vala read: állj félre utamból? Azt hittem, hogy ha szíve engem szeret, hű fog maradni hozzám azon erős kísértet közt is, melyen utánjárásod miatt kell átmennie, és egy ily erősen megkísérlett szív szilárdasága engem a világ legboldogabb halandójává tehet. Ha pedig ő téged megszeret vala, akkor bízhatom, hogy csalfa álmokban ringattam magamat. Nem volt így sem jogos, sem eszélyes, kísérteteiteket megháborítanom.

— A végezt játéka volt az egész — szolt Vilmos — a jóslatnak teljesülnie kellett, melyet a szalonka-vadászatnál első találkozásunkkor fedeztem föl. Megmondottam akkor, hogy va-

laha egy hölgy lesz vágyaink tárgya és te leszel a győztes, de megboszultam magamat, testvéredet raboltam el tőled, ki engem boldogított, míg Izidora csak talányokkal kínzott; s ki éppen oly illő hozzám, mint Izidora te hozzád.

— Szent a békeség — szolt Gábor — de egyet kell kérdenem: barátságosan váltál el Izidorától?

— A legtisztább barátsággal. Nagyra becsülöm őt, ő nem kívánt engem csalfa reményekkel áltatni, melyeket gróf Hallayné biztatásai és valóban rám tukmalásai keltének föl szivemben.

— De talán a grófnővel is békélőben állasz?

— Semmi feltűdés sem volt köztünk. Ő Izidorát vádolá és a mint nekem magát kifejezte, az egész leányt nem értheti. Sőt biztatott azon reménnyel, hogy Izidora mostani habozásából, mit megfoghatlan körülmények idézhetek elé, magához fog térni s tért enged szívében azon hajlandóságának, mely őt hozzám vonsozta.

— Ah e szerint te őt meglátogathatod, s hirt hozhatsz róla nekem. Oh kérék légy baráti közbenjárónk. Te a boldog és nem tiltott szerelem öröme közt nem képzeld mekkora fájdalom nekem, hogy csak híret sem hallhatom ez anygalnak.

— Helyes — szolt Vilmos — még holnap megyek Izidorához. Pompás gondolat. Midőn ő forró szavakkal s lobogó arczeccal fog velem rólad beszélgetni, nagynénje azt hiendi, hogy szíve hajlik hozzám s azon bizalmasságot, mely e helyzetben ki nem maradhat, ő szerelemnek fogja sejtteni. Nagyra becsülöm a grófnőt, hogy oly szíves hozzám, de félreismert engem, ha azt hitte, hogy csak nőt keresek s nem egyszersmind szerelmet. Ha Izidora nem lesz vala oly önálló, ugy nagynénje biztatásai engem egy igen szomorú örvénybe vittek volna. De így már minden jól van. Most ír Izidorához egy szerelmes levél. Én leszek galamb-postátok, s ha véletlenül még a grófnő tudomására nem jutott nővéredeli

viszonyom, reménylem szívesen leszek fogadva.

— Tagadd, s mond neki: csak nem teszi föl a grófnő, hogy ily szegény tarisznyát akasszák nyakamba, kinek minden birtokát maholnap elkoboztatja gróf Hallay Szilárd és nagy tekinteti neje!

Vilmos szavának állott és nagy ügyességgel vitte közbenjárói szerepét. Gróf Hallayné elég jó indultalt viseltett vagy Izidorához, vagy saját bülszkeségéhez arra nézve, hogy unokaöccsét minél jobb szerencséhez házassítsa ki, és meg kell adnunk neki annyi becsületet, hogy habár Spott Villámán azon rémes órában átnyújtott nagy pecsétes levelét már olvasta, mely Izidora keze után a grófnő részére is hatvanezer forint tökéskét biztosítja: ő talán éppen ez ígért vagy más okok miatt szerette volna Izidorát Ozdy Vilmos karjain látni, hogy azon kelepcezből szabadulhasson, melyet máskülönbén többé ki nem kerülhetett.

Helyzetének felfogására meg kell pillantnunk azon levél, melyet Spott hagyott hátra.

A levél Konstantinápolyból volt ekezeve, és így hangzék: Méltóságos grófnő! Egykor nagysád körében Pesten láttam Zováthy Izidorát, mint alig tizenhat éves gyermeket. Szépsége eszményem volt. Elhatároztam akkor mindenáron birni őt, de egy sötét per elittolt tőle, mely becsületemet kockáztatá. Most a reám fogott búvárd alól fel vagyok oldozva és becsületem helyreállt. Most méltóan érzem magam hozzá. Fájdalom arcom egykori virágait az idő s egy átvonult betegség meg rongálta, nem számíthatok sziv csak is érdek-házasságra, de e részben biztosított engem azon férfi, ki megbízásom folytán ment, hogy a hölgyet nevelje. Biztosított nagysád határozott ígéreteiről, melyeknek egyedül Ozdy Vilmos állotta egykor utját; de miután e viszony elenyészett. Én igazolom ama barátomnak minden, ígértét a mit e tárgyban tett, s nagysádnak csak azt kell tennie, a mit említett barátom tanácsolni fog. Gróf Honti Emil. (Folytatjuk.)

Külföldi levelezés.

Konstantinápoly, április vége.

Az itteni lakosoknak mostani beszédjök tárgya a szultán utazása és az a fény, melylyel utazásában több helyeken fogadtatt; hosszú leírást kívánna ez, de rövidség okáért mellőzve az apróságokat, csak az utazásában történt érdekesebbet említem meg, s már közeledve Konstantinápolyhoz, Smírnán kezdem az arról való leírást, a mely érdekel bir a miénkre, minthogy Smírna itt keleten mondhatni, hogy egy európai város, azaz többnyire európai lakosai vannak.

Hétfőn, azaz 20-ik április közeledett a szultán este tíz órakor Smírnához, az ávantárgádja egy kis Begrath nevű gözös volt, és kísérete egy Mázsidi nevű török fregát, eleibe ment olasz sorhajó Réy Galantuomo és Tánkréd, melyek közül véve a szultán gözöst, annak jobb és bal felén jöttek a francia fregát Zénobié, és az osztrák Szavara nevű fregát, még jókor reggel egy jeladó gözös Vanderer mellé vonattak, a másikfelén a kikötő török hadi hajókkal volt tele, és ezek között volt a bejövő utja a szultán gözösnének. A tengeri vár először kezdte az ágyukkal mennydörgést, minden hadi és kereskedelmi hajók számtalan lőbögését tűzték ki, és aztán félóra eltelve, a szultán gözöse a kormányi palota előtt horgonyt vetett. Ekkor általános lett a hadi hajókról, és több helyekről az ágyuk mennydörgése, minden felekezet harangjai megszólaltak, a matróczok a hajók árboez kételekjeire másztak fel, a tengerpart és a magaslatok a népek özöneivel volt tele, hurra és vive kiáltásokkal. A szultán elfogadására jött a kiszálló hidra a smírnai kerület kormányzója Ahmed basa, utána katona s polgári hivatalnokok, a papság és minden iskolák növendékei; a szultán megnyerő kegyes arczifejezéssel fogadta ezeket, de azon este nem szállott le a gözösről, azon okból, hogy kísérő gözösei még hátramaradtak; mert azon gözös, a melylyel a szultán utazott, oly sebes menetelt, a melylyel a többi gözösök közül egyik se versenyezhet. Csupán Fuád és Ahmed basák és egy ezredes szálltak ki a partra, a kormányzó palota és a város előkészületeit megnézni. Francia consul gróf Bentivegliot felszólította egyútt nézni meg azokat, hol is a főbb utcazók többszörbeli triumfusi árkusokkal díszeltek, melyeken virágfüzerek között látszottak a szultáni jelvények drága nagy csillárak, nagyszertű candelaberek s számtalanféle világító lámpák s mécses ezerei világítottak; az épületek a legdrágább kelmékkel voltak bevonva, s azokban a legdrágább tülkök és képek, virágfüzerek, s a földön virágállványokból való díszítések egy rendkívül felkészített salont képzeltek, s mindezek között kint a francia consulatusi palota az előszámlátnak sokkal szebben, tündéri módon félelgesítve, a melyben a jóízű és nagyszertűségeket vetekedett. Ellenben mindenkinek feltűnt, hogy az angol consulatus nem tüntette ki magát, s még egy nagy hadi hajója sem volt jelen a szultán megérkezésére, sőt nagy hadi hajói Görögország környékében maradtak. 21-én fél kilenc órakor a hajón fogadta el a szultán a tengerészeti ministert és a tengeri főparancsnokokat, aztán a bejelentés rendre következett nagy és öreg korszerűt: az első a francia admirál Jouchard volt, utána az olasz contra-admirál, az osztrák parancsnok és egy angol százasod; a szultán mindenkihez szíves indulattal szavakat intézett, a melyet Fuád basa francziánul közölt a tisztelgővel; tíz órakor szállott ki a szultán a hajóról, a mely kiszállásra egy hosszú hidat készítettek be a tengerre, melynek kétfele oldalt virágállványok és füzérek ékesíték, a nap heve ellen pedig fűllt fehér és veres kelmékkel volt az befedve, földje karmazsin színt posztóval bevonva, a mely posztó még a hidon túl messzire jelelte az utat. A hidon innen egy zuvó batalion állott, a mely csak is a szultán tisztelgetéért küldött Smírnára, ezeken kívül muzsikai bandák, katonai, polgári és vallási hivatalnokokkal volt kétfelel az utca a hidtól a palotáig betöltve. Midőn a szultán a partra érkezett, azonnal a törökök sok számu bárányokat öltek le áldozatul. A szultán egy gazdagon felszerelt lovon egyszerűen öltözve a palota felé indult, csupán mellett csillámlott az Ozmán szultánt jellemző drágaság. Kísérte a három fiatal herceg: a szultán fia és az Abdul Medzsid fia, ezektől jött a szultán udvari személyzete. A palotában csak addig mulatott, míg annak erkélyén megjelent, meglehetősen mosolygós fogadva az ezer meg ezer népek lelkesültségéből való felkiáltásokat, a midőn souverain-jöket láthattak. Azután ismét lóra ülvé menézte a bazárt, a frankok városrészét, s midőn a francia consulatus előtt ment el egy század francia tengeri katona tisztelget, meghajván sással díszelgő lőbögőket, melyet a szultán főhajással fogadott; gróf Bentiveglio pedig az erkélyről virágokat dobott a szultán eleibe, és egy virágoktrét átadott, a me-

lyet a szultán elégteltséggel fogadott el. Ezen leirtakon kívül még sok tisztelgősféle jelenetek voltak a nép és az iskolák, tanuló leánykák részéről; de azok nálunk ismeretes jelenetek, és nagyon terjedelmessé tennék a leírást. (Vége következik).

KÜLÖNFELÉK.

— Szerdán, f. hó 20-án Szabó Pepi jutalmánul színházunkban először fog adni: „Az átváltozott macska“, legújabb operette Offenbachtól, és „Köszörsülden gyémánt“, legújabb 1 felvonásos vígjáték. A választott darabok érdekessége s a jutalmazandó közkedvessége, úgy hisszük teli házat fognak eszközölni.

— A f. k. főkörmányszék híre szerint már megtette intézkedéseit a megyék s városok főnökeihez a választás intézésére illetékes gyűlések melletti összehívása iránt, melyeken a királyi összehívó levél s az országgyűlés szervező szabályok kihirdetvén, a választás ezen szabályok értelmében lesz elintézendő az illető községek megválasztása és az országgyűlési szabályok értelmében utasítása által. (Szomorú jelentés). Nagy-szalontai gróf Tholdi Károly, s Ürmösi Maurer Károly mély fájdalommal tudatják, hogy a szeretett férj s illetőleg páratlan édes atya: Ürmösi Maurer Károly, kir. táblai rendes ülnök, e folyó hó 14-én, 87 éves korában, négy napig tartott súlyos betegség következtében jobb létre szenderült. Az üdvözült földi részei április hó 17-én d. u. 3 órakor, rövid isteni tiszteltet után Maros-Vásárhelyről Sz. Miklós utcazi házukból Ürmörsre vitettek, s ott április hó 23-án d. u. 3 órakor, viszont vallásos ünnepélyvel családi kertünkben, díszöltöztünk néhai testvére Maurer László porai mellé elhelyeztetek. Béke lebegjen sírálma felett!

— A szebeni lap idei 115-dik számában egy hosszú vezércikkben tesz ki magáért, a melynek minden tételét nem csak hazai törvényeinkből, de általában minden európai alkotmányos nép intézményeiből egyről egyig meg lehetne hazudolni. Soha nem ismertünk lapot, a mely oly alant álljon az alkotmányos fogalomban, miképp még azt se tudja, hogy az alkotmányosság fogalma nem kizárólag azonos a democratia fogalmával, s hogy maga az angol alkotmány még ma is temérdek nemesi előjogot véd. A jogegyenlőségre fektetett alkotmány csak haladás az alkotmányos életnek, de alkotmány éppen úgy létezik rendi viszonyok között, és népek, mint a török, élnek egészen democrat elemből összealkotva, minden rendi jog nélkül teljes alkotmánytalanságban a legdurvább abszolutismus és papi hatalom alatt. Mindegy ez a szebeni lapnak. Ő proclamála, hogy Erdélynek soha sem volt alkotmánya, csak most van. Eljen az új Columbus!

— A „Botschafter“ egy pesti levelezője által nagy zajt ütött azon állításával, miképp Pesten jelentékeny pénzösszeget tettek volna össze magyar urak a végezt, hogy az erdélyi követválasztásra befolyás gyakoroltassék. A „Vaterland“ ezen értesítést közölve, azt tendenciosus gyanúsításnak nevezi s feltűnik e lapnak, hogy a bécsi centralisták eddig azon aggodtak, hogy a magyar elem nem megy be az országgyűlésre; most pedig azon döbbenek meg, hogy be talál menni. Furcsa időket élünk.

— Tompa János városi menők egy éleztől menti meg városunkat, a mennyiben ekkor ennek járdái elhagyott patakmedernek méltán nevezettek. Elment mernök úr saját elhatározásából megindítá a járdának négy-szögű kövekből létesítését. A háztulajdonosokkal egyezkedett, hogy kiki a háza előtti kövezés költségét hordozza, ő maga a közúgy iránti buzgalomból viszi a mernőki köteleességeket. A ki nem akarja háza előtt kiköveztetni, arra nézve nincs erőltetés; oly egyén azonban még nem igen találkozott, a már kikövezett vonalban csak egy szegletépület előtt nem látunk új járdát, s ekkor már a tanácsház előtti járdavonal, valamint a piac déli sora és a Monostor-utca nyugati felének legnagyobb része pompásan ki van kövezve, és Kolozsvár sokkal díszesebb város ma, mint volt egy hó előtt. Ugy halljuk, hogy rendre minden nyitabb utca ily derék járdákkal lesz ellátva, a miért a tevékeny mernők urnak méltó köszönetet mondhat minden ember a cipészeken kívül, kiknek jövedelme pár százalékot csökken.

— Bécsben egy román utó congressusról beszélnek, mely a nagy-szebeninek folytatásán Balázsfalván fogna tartatni, hogy kiegyezés hozassék létre a román nagy föld-birtokosokkal s világi intelligenciával, kik s mely a Nagy-Szebenben formulázott postulatumokkal nem értenek egyet.

— A román népmívelő és irodalmi együletnek alakító gyűlése az „Arader Ztg.“ szerint Aradon folyó hó 12-kén tartatván meg, az eredményt röviden bár, mi is megemlítjük, mint oly tény, mely közmívelődési történe-

tünk rovatába tartozik. A verificált tagok száma a névsor felolvasásakor 1000 volt. Első elnöknek választott Ivackovics Prokop plüssök, másodiknak Nagy Iugosi canonicus, harmadiknak Popa kir. táblai ülnök; titkárokl: Román tanár és Joanescu ügyvéd. Az igazgatóságot képezi Moesonyi Antal, mint első igazgató, Popovics Zs. mint második igazgató, s 16 más tag. Az Egylet Babes udvari titkár indítványára működését egy halafelirattal kezdi meg, melyet egy küldöttség fog ő Felségének átnyújtani.

— Éppen most jelent meg a Kriza János és Nagy Lajos által szerkesztett „Keresztény magvető“ című hitfelekezeti és vallástörténelmi munka II-dik kötete. Tartalmának választékoságáról biznyságot tesz maga a tartalmi sorozat, mely áll a következő részletekből: 1) „Az unitarius keresztény vallás igényt tarthat a gondolkodó közönség tiszteletteljes figyelmére“, angolból fordította Buzogány Áron. 2) „Az Isten egységéről“, tarsafalvi Silvester György. 3) „A Krisztus iránti szeretet“, angol után Buzogány. 4) „Az érdekek egyeztetése a keresztény szeretet által“, Albert János. 5) „Isten nem hagyja el az embert“, Nagy Lajos. 6) „Világosság és homály“, Ferencz Józsi. 7) „Az Isten országa“, Gyöngyösi István. 8) „Az Isten országáról“, Péterfi Sándor. 9) „Új évrre“, Kis Mihály. 10) „A vándorlás tanúságos képe“, Kriza János. 11) „Künyörgések“, Albert Jánostól és Ferencz Józsi-tól. 12) „Agendák“, Kriza, Kelemen, Pap és Gyöngyösi. E dús tartalmu munka függelékét képezik a következő dolgozatok: a) Szent-ábrahám Mihály, Jakab Elektől. b) Tagard Edward, Ferencz Józsi-tól. c) Iskoláinkról, Kovács Antal-tól. d) Rövid elmélkedés az iskola-ügy felett, Brassaitól és végre e) Különfelek. Az egész munka 20 ívre megy, a helybeli lyceum nyomdájában kellő csinnal állítottat ki s Demjén László könyvtárs bizománya után minden hiteles kereskedésben meg-szereshető 1 ftr 80 kr-ért. Ezuttal eszünkbe jut egy tavalyi vita a magyar irodalomban a „keresztény“ és „keresztény“ szó helyesebb írása felett. Voltak, a kik az előbbinek katholicus, az utóbbinak protestans irányt tulajdonítanak, holott az egész a helyesírási felfogástól függ. Ki volt mutatva, hogy régi katholicus írók, papok a „keresztény“ kifejezést használták; valamint e megemlített könyvben a legszabadabbul protestans felekezet iróitól a „keresztény“ kifejezést látjuk használni. Ujabb bizonyítvány arra, hogy a két szóhasználati megkülönböztetés csak is az egyéni felfogástól függ a helyesírással nézve, s éppen nem tulajdoníthatni egyes szónak valamely hitfelekezeti értelményt.

— A prágai tszék előtt közelebb egy 30 éves, oly intelligens arzu férfiút áll, kinek külseje után senki sem hitte volna, hogy képes a bírt, melyről vádolva van. Esetét önmaga így adta elő: 1830-ban Leitmeritzben születtem, és éltam 13-dik éveig a népisoklába járván, később a vargamesterséget tanultam meg. Azután elvittek katonának. 1858-ban megöcsültem, de ez által a legnagyobb zavarba jutottam. Ipam 900 ftr náshozományt ígért, s csak 65 ftr-ot adott. Evvel önállóan fizetnem nem kezdhett, Prágába mentem azon hitben, hogy ott könnyebben boldogulhatok. Hitem nem esalt meg, s munkám által egy ideig meglehetősen jól éltem éltm nőm és 2 gyermekemmel. De csakhamar nem volt mit dolgozni, és mester-ségemmel fel kellett hagynom. Beált a tél s nem volt mit ennünk. Percet kezdtem árulni s ebből valahogy csak elengedtem. De a mint a tavasz jött, e keresetforrás is bedugult. A ki-nél laktam, az egy nap tudtomra adta, hogy ha adósságomat, 3 ftr-ot estég ki nem fizetem, a szabad ég alatt halhatok. Összefutottam minden ismerőseimhez, de sehol semmi segély. Délután kétségbeesésben egy koresmába mentem. Nőm ott felkeresett, s megbozta a birt, hogy csakugyan az utczára tesznek, ha ki nem fizetjük a 3 ftr-ot. Nem volt mit tennünk, mint eladnunk azt a néhány darab rubát, a mi még birtokunkban volt. Ah! uraim ez igen nehezem esett! Mig nőm távol volt megragadtam két gyermekemet, s a Moldva felé siettem velök. Először őket, majd magamat akartam a vízbe fojtani. A mint gyermekeimet a folyamba dobtam, rendőrök megragadtak, és ime tszék előtt. — A gyermekeket lelkes emberbarátok kimentették kórházi segély pedig életben tartá. Az apa ötvi súlyos börtönfogságra ítéltetett.

Nyiltposta. Az „Északi fény“ megrendelt példányai a tegnapi postán indittak: mls Klebersbergné Kun Josifné grófnőhez Bécsbe; m. Dálnoki Tinka urhölgyhez Maros-Vásárhelyre; Otobán Nándor urhoz Brassóba; llyés Ignáz urhoz Cs.-Szeredába; Dombi József urhoz Zilahra.

POLITIKAI HIREK.

Franciaország. Páris, máj. 15. A „Moniteur“ részletes tudósítást közöl a francziák által Pueblánul kivírt eredményről. A

szent Januarius-erőd márt. 29-én, a ház, a melyben a gvadalupei zárda van, márt. 31-én s aztán következő napon bevették. A többi kicsiny szigetek és házak apr. 3-án estek a francziák hatalmába. Készleteket tettek a székes egyháznak, Puebla legmagasabb pontjának bevételére s azt hitték, az ostrommüveletek nem sokáig fognak tartani. Apr. 3-án még két millió töltenyűk volt a francziáknak Pueblában s hat millió Veracruzban. 36,000 ágyulövére csupán 4000 lövéssel feleltek vissza. Ujabb löszerszállítmány volt utban, s apr. folytán meg kellett érkeznie Pueblába. Egy négy ágyuból álló szállítmány május 1-én fogva Pueblába megérkezni. 300 hordó lőpor és ágyulöszér apr. 30-án indult Martiniqueből. E szerint löszerről bővön van gondoskodva az egész időre, a mely alatt az ostrommüveletek tarthatnak. Elelmi szerek is nagy készletben vannak. Az egészségi állapot kitűnő. A francziák vesztesége Puebla alatt 5 tiszt, között a tüzéséget vezénylő tábornok, és 56 katona. Megsebesült 30 tiszt és 445 katona.

„A Patrie“ szerint az egész Puebla városa be van véve, két erődn kívül, a melyeknek kardsapás nélküli feladása kikerülhetetlen. Az ellentállás elkeseredett volt. Egyenkint kellett minden házat megvívni.

A lengyel ügyben tartandó európai értekezletről ezt írják a „Köln. Ztg.“-nak Párisból: Metternich herceg hosszasan beszélt Drouin de Lhuys urral az értekezlet tárgyaiban, s később ugyan e tárgyan kihallgatáson volt a francziák császárjánál. A herceg, a mint mondják, kifejtette a nehézségeket, a melyeket Bécsben egy értekezlet összehívása ellen gúrdíthatnak. Az osztrák képviselő hírszerint bizalmasan nyilatkozott az alapelvekről, a melyeknek előleges megállítása nélkül a bécsi kormány beleegyezése értekezlettartásába alig várható. Arról, a mit Metternich herceg a császárnál mondott, semmi bizonyosabb nem hallszik; mindamellett közönségesen azt állítják, hogy a párisi osztrák követ sokal kevesebb aggodalmat nyilvánítt a lengyel királyság alkotmányos és autonóm átalakítása iránt, mint Apponyi gróf Londonban. A hatalmak képviselőinek gyűlékezéséből ítélve, az alkudozások nyomakodásan fognak folyni. E szerint az a hír, hogy a lengyel felkelők Párisból azt az utasítást kapták volna, hogy a harcnak két hónapig önálló folytatására készüljenek elő, éppen nem valószínűtlen.

Egyébirt egy május 14-iki távirat szerint az értekezlet tervét megbukottnak lehet tekinteni. Ausztria ellene szólt, Angolország az ellenségeskedésnek a lengyel területen való megszüntetését tűzte ki az értekezlet tartásába való beleegyezésének első feltételül. A három nagyhatalom új jegyzékeinek elküldése Pétervárra, azt hiszik, egy hét alatt meg fog történni. Hir gyanánt beszélük, hogy Metternich herceg egy újabb utat tenne Bécsbe.

„A France“ hibáztatja az angol lapok heves kikéleseit az orosz kormány ellen s többek közt a „Morning Post“ egy vezércikkében elősorolva a kegyetlenségeket, a melyeket az oroszok a lengyeleken elkövetnek, így végzi: Az orosz kormánynak most az az elégtétele lehetne, hogy Európa rokonszenvét Lengyelország iránt oly magásra fozozza, hogy császárok és kabinetekre nézve lehetlenné válják tettleges beavatkozástól továbbra is visszatartózkodni. Erre a „France“ a következő erkölcsi leczkét tartja Palmerston közlönyének: A „M. Post“ az oroszokat az indiai sipahikhez hasonlítja. Nincs igaz, a midőn az indiai háboru emlékeit költi fel, mert tudjuk, hogy Anglia semmi eszűkötől nem intozott, a melylyel egy függetlenségét visszakövető népet leigázzon; és hogy Oroszország, ha Anglia javaslatait vissza akarja utasítani, csak Anglia példájára kell hogy hivatkozzék. Azok a cselekvények, a melyek ellen a „M. Post“ kikél, a legalábbvalók, senki sem kárhoztathatja inkább, mint a „France“; de miért egy egész kormányt tenni érették felelőssé; miért fenyegetni Oroszországot tettleges beavatkozással, miután kimondották, hogy Lengyelország Angliának csak erkölcsi támogatására számíthat. Az angol politikának ez a kál-színi játéka, így végzi a „France“, nem való-besülettére Anglia őszinteségének, csak bizalmatlanságot kelt s nehezíti a diplomacia eljárását.

Olaszország. Turin, máj. 14. Az „Opinione“ felel az angol parlament ellenziki tagjainak, a kik közelebbről az olasz állapotokat oly szomorúknak festették s többek között felhozza, mekkora munkásságot fejtett ki az olasz kormány a déli tartományok népességének fellegyevezésében. Csupán egy tartományba közelebbről 70,000 darab fegyvert küldtek. Ez azt bizonyítja, hogy a kormány a nép támogatására számít, hogy a ki-vülről jövő támadásoknak ellene szegülhessen.

A „Stampa“ szerint bécsi lapokban közölt az a tudósítás, mintha Bécs és Turin között alkudozások folynának a magyar legio fel-oztatása iránt, teljesen alaptalan. Ugyanazon lap írja, hogy Nullo ezredes,

a kiről azt híresztelték volt, hogy Lengyelországban elesett, ismét Luganoban van.

Németország. Berlin, máj. 14. A képviselőház haladópartai tagjai ismét elővették felretett indítványukat a királyhoz intézendő felirat tárgyában. Jellemzőbb helyek a javaslat szövegében a következők: Az alkotmány folytonos megsértése s a ministeriumnak három hó óta követett külpolitikája a követek házát arra a kérésre indítják, „méltoztassék a feladása a személyeket s még inkább a rendszert félretenni, a melyek királyi székét és országot végveszélylyel fenyegetnek.“ Továbbá visszatértek a javaslat a közeljövőre, hogy a közeljövőre a köztársaság egy év előtt, s mennyire megváltozott és megnehezült az óta a helyzet Németországban és külföldön. A képviselőház többé semmi módját nem látja a ministeriummal való egyetértésnek s visszautasít minden közremunkálást a jelen kormánypolitikára; azonban fel fog használni minden eszközt, a mit az alkotmány nyújt, hogy a jelen rendszer uralma alatt legalább a háborút ki lehessen kerülni. „Méltoztassék a király visszaadni a házalkotmányos jogát s újból fenlobogtatni a nemzeti hatalom és egység büszke lobogóját.“

A haladó párt ismét kísérletet tett a bal-középnel, hogy a javaslat támogatására bírja; ez azonban megtagadta a rögtön eszaktakozást s előbb az 1863-i költségvetést szeretné eláttatni. De azért a haladó párt nem mondott le javaslatá beadásáról s azt még 12-én este átküldötte Grabow elnökhez.

Egy berlini május 14-i távstúrgöny bizonyosnak mondja, hogy a porosz ministerium beadta lemondását. Az urakházának elnöke Stolberg gróf táviratilag hívta össze a háztagjait a következő nap (15-én) tartandó ülésre.

Orosz és Lengyelország. A lengyel felkelésről szóló újabb tudósítások meglehetősen ellentmondó tartalommal így hangzanak.

Lembergől távirják máj. 14-ről: Hírlik, hogy Volhynia és Podolia néhány területében a felkelés kiűtött volna. Valószínű, hogy Jezioranski csapatja szétszórattott. Jezioranskinnak utoljára alig volt több 300 embernél, a kik csata nélkül szétoszlottak. 150-et közülök Galicziában tartóztattak fel; úgy látszik, még sokan kóborolnak az erdőben. A Czachowski csapatjából 26 embert vittek Rzeszowba. Ezek azt mondják, hogy csapatjukat Ozorownál szétverték az oroszok. Maga Czachowski embereinek egy csekély részével a Swienzy-Krzyz erdősege felé húzódtak.

Ugyanazon helyről és napról a bécsi „Presse“-nek ezt távirják: A felkelés Volhyniában terjed. Május 10-én 600 lovas felkelő Lubar városát bevette, az ott talált fegyvereket és 200 embert hatalmukba ejtve, május 11-én Dunin testvérek vezénylete alatt két szakaszra oszlottak s az egyik Ostropol felé délre, a másik Luban felé északra vonult.

Swenciechen, éppen a határszélnél, Zbarazzal átellenben kiűtött a felkelés; az orosz csapatjait s sebesülteiket Zbarazba szállították.

Volhynia owraczi területében a felkelés nagy kiterjedést nyert. A felkelők erősítést kaptak Polesiából s a forradalom el van terjedve Ukrainában is. A lublini kormányzósgból egy felkelő csapat kelt át Wlodawánál a Bug folyón Velhyniába.

Volhyniában, Porickal átellenben, a galicziai határszélen egy felkelő csapat állott elé; vezére Wismowski.

A Jezioranski csapatjának megveretéséről szóló tudósítások teljesen alaptalanok. Csak Ruzint Galicziából, részint a királyságból szállingózó eszaktakozókat tartóztattak le osztrák területen. Jezioranski a janowi erdőt szálította meg.

Lubartow és Lublin között egy új felkelő csapat állott elé, a melynek vezére Koskowski.

A kuzmai és boharadyezi csapatok a lublini kormányzósgban Smienicz környékén a Bug mellett eszaktaknak.

A „Schles Ztg.“ jelenti máj. 13-ról: Tegnap Kalisch közelében igen véres esata volt. Az oroszok győztek, de nagy veszteségük volt. Több szekér sebesültet szállítottak Kalischba.

Ujabbak. Lemberg, máj. 15. A zolkiewi határszélen Huta Rozanieckán felül felkelők táboroznak. Zaplachra Tomaszow felől jöttek. E hó 12-én éjjel 140 ember Luezyce-nél Sokaltól nem messze átlépte a határt Volhyniába, megrohanta és szétverte a kevés számú határőrséket s a Bug felé vonult.

Wlodzimizzbe orosz csapatok nyomultak be. A „Goniele“-nek egy melléklapja jelenti, hogy Sokalból érkezett tudósítások szerint 13-kán esatájuk volt a felkelőknek Lochow mellett. Egy felkelő csapat Milatynnél áll Volhyniában. Egy brody-i távirat szerint az ó lengyel tartományokban a felkelés növekedőben van. A felkelő csapatok jól vannak fegyverkezve és sok lovasságuk van. Volhyniában Zytomár, Podoliában Latycrew, Lityn és Winnitza, Ukrainában Machnowka és Skwira tájékán van a legtöbb felkelő. A Krzemieni országúton is felkelők állanak.

— Stettin, máj. 15. Az „Ostsee Ztg.“ írja: A lithvaniai és russinai tartományi felkelő bizottság következő tartalmu feleletet tesz közze az amnestia-rendeletről. Miután a felkelés célja nem az, hogy engedményeket nyerjen a császártól, hanem hogy kivívja egész Lengyelország függetlenségét a felosztás előtti határokat között, a nemzet küzdelme mindaddig tartani fog, míg az utolsó muszka katonát kilűzik e tartományokból, vagy az utolsó lengyel szív megszűnik verni.

Bécsi börze Május 18-án: Nemzeti kölcsön 81.5. 5% Metallikus 76.50. Bank-részvény 797.—. Hitel-részvény 193.50. Váltó Londonra 110.60. Ezüst 110.25. Arany 5.27.

Május 16-án: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 76.80. Erdélyi 73.75.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

(114)

Figyelmeztetés.

A „KORUNK“ 54 számában **Szepessi Ferencz** ur ismét hírlapi térre lépett: mit azért nem hagyhatok észrevétel nélkül, mert némely könnyen hívők kipótolhatlan cárukra vele, mint itelelesen megerősített (?) fálhalmazozottal, oly szerződésekre esabíttathatnának, melyeken a késő bánat nem segíthetne! —

Közöl nevezett Szepessi ur az idézett lapban egy első bírósági ítéletet, noha maga is jól tudja, hogy az nem *végérvényes*; miután az ellen főbebezzéssel — vagy más jogorvoslatlalt lehet élni, s az igaz ügy védelmétől a második sőt harmad bíróságig is az út elzárva nincs: a minthogy jelen esetben a *visszahelyezési jogorvoslat* maga idejében be is adatott; — minek folytán remélteni lehet, hogy az illető első bíróság hozandó új ítéletében (miután a porondozási tüzlet idei 97 és 856 udv. számok alatt Ő Felsége nevében van megszüntetve) egy minden jogi alapot nélkülöző fálhalmazozottságot itelelesen fentartani nem lesz hajlandó — mert „cessante conditione — cessat etiam conditionatum.“

Helyzetemből kifolyó kötelességemnek tartom tehát a t. közönséget ezen irányban figyelmeztetni, s hivatkozva ezutalt is a „K. Közöny“ idei 47 számában az út porondozási albról urakhoz intézett figyelmeztetésemre, határozottan ismételem, hogy Ő Felsége nevében a fennebb idézett udv. számok alatt az út porondozást megsemmisítő végleges rendelet velem a fels. k. főkörmányszék által idei 5427 sz. alatt azon utasítással közölgetett, hogy „*Szepessi Ferencz ellen a fenforgó porondozási vállalatból folyólag elkövetett tényekre, mint szintén annak számadásra szoríttatására vonatkozólag mind azt elkövessem, mit a gondozásom alá bízott hagyatéki tömeg teljes és tökéletes biztosítása fog igényelni!*“

Ezen felsőbb rendelet létezését és abból kifolyó állításaimat, eljárásaimat alaptalannaknak csak oly egyén mondhatja, mint Szepessi ur — ki a kezemből levő sajátkezű levele szerint a n. m. udvari korlátnokságnak csekély egyéniséggel sokkal magasb állásu hivatalnokait is gyanusítani, rágalmozni elég merész volt.

Tordán, május 15-kén, 1863.

SENTEPÁLY JÓZSEF, a Daczo hagyaték gondnoka.

(115)

Hirdetés.

(1—3)

B. Splényi Sámuelné b. Kemény Katának Kolozsmegyében **Bodgya** községben létező egykővű lisztelőmalma, továbbá négy tábla tilalomba levő erdője, s egyéb ottani haszonvétel joga, örök áron eladó lévén, a megvenni szándékozó értekezhetik az eladás feltételeiről Kolozsvárt **ÜRMÖSI SAMUVAL**.

(116)

Hirdetés.

(1—3)

B. Splényi Sámuel ur s neje b. Kemény Katának Kolozsvár közelében fekvő **Szász Fenes** község határán létező összes majorság természetű szántó és kaszáló birtokai, egy darab erdője, továbbá a k. monostori határszél szomszédságában éppen az országot mellett fekvő bajdan zöltsapka cizmmele nevezett, s jelenleg is korcsmárlásra használt birtokterület, korcsmárlási és korcsmaház építhetési joggal együtt, örök áron eladó lévén, a megvenni válnakozó értekezhetik az eladás feltételeiről Kolozsvárt **ÜRMÖSI SAMUVAL**.

(117)

A m. vásárhelyi **kölösön segítő takaréksz. társulat**, távol levő tagjait folyó évi június 7-ik napján délután 3 órakor itt M. Vásárhelyt tartandó **rendes közgyűlésre** meghívja. M. Vásárhelyt, 1863 május 16 ik napján

Igazgató **JAKAB JÁNOS** által.

(118)

A kolozsvári szabadalmazott nyilv. kereskedelmi tanintézet esti folyamára, a földtani és számtani szakma előadására egy tanári állomás lévén hőtölendő; fölkeretnek a pályázói akarók, hogy képcsegüket tanúsító okmányokkal ellátott ajánlataikat ezen állomásra, mely hetenkénti 3 órai foglalkozás után **200** oszt. ért. forint évi díjjal van összekötve, **folyó évi május-hó utoljájáig**, a helybeli **kereskedelmi és iparkamara íródjába** beadai annál bizonyosabban szíveskedjenek, mivel a tanfolyam **f. é. június 1-én** veendi kezdetét.

Kolozsvárt, május 15 kén, 1863.

(109)

Alólirt tisztelettel jelenti a t. cz. közönségnek, hogy a

kőhalmi gyógyfürdőt

f. május hó 20 án megnyitandja. Pontos szolgálatról, kényelmes szállásokról, élelmezésről és orvosi segélyről a legjobban van gondoskodva

Kőhalom, május 1-sőén, 1863.

M. G. Jacobi, tulajdonos.

Nyomatott az ev. ref. fótanoda bettivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

(118)

Megmásíthatlan!

mely szerint

SCHOLZ A. nagy állatsereglete

holnap szerdán május 20-kán

UTOLJÁRA lesz látható.

Naponta két főelőadás van,

az étetés és előadások a vadállatok kalitkájában; melyek közül az előbbi délután **4**, a másik estvéli **7 órakor** menend véghez.

Minden előadás záradékul: „**Dániel az oroszlan veremben**“ és az összes állatok étetése

SCHOLZ ÁGOSTON, állat szelidítő.

Dr. Béringuier

cs. kir. szabadalmazott

**NÖVÉNY-GYÖK
HAJ-OLAJA**

eredeti üvegekben 1 frt. ujj.

(3)

19/6

(5—8)

Ezen szer, mely a legjobb ily nemli külföldi készítményeket jogosan feljúlmutja, minden ártalmas vegyületektől ment, s a legalkalmasabb növényi részekből és olajos anyagokból van összetéve, gazdag széényen tartalmu, mely utóbinnak rendkívüli befolyását az ujabbi nyomozások oly világosan meghatározták, mindenütt és mindenkor mint a haj- és szálak fentartására, erősítésére és szépítésére hasznos, mindenkitől, ki csak azt használta, mint a

haj- és szőr épsége és szépsége

fentartására, ápolására. különös kedvezéssel ismételve folytonosan használtatott. **Dr. Béringuier NÖVÉNY-GYÖK HAJ-OLAJA** megóv a foltonként képződő hajatlanságtól, a hajnak eleven fényt, kellemes simaságot és ruganyos lágyaságot kölcsönöz, különösen hol már a haj- és szőr hullás vagy kiűnő kopaszság mutatkozik feltétlenül kimaradhatlan eredménnyel.

Dr. Béringuier összes szabadalmazott készítményei az eredeti szabott áron: **Kolozsvárt:** csak is gyógyszer. **WOLFF J. s Khudi J. özvegyénél kaphatók**, valamint **Abrudbányán:** Ferenczi Mihály; **Beszterczén:** Kelp Ferencz; és **Dietrich & Fleischer; Brásóban:** Stenner F.; **Déván:** Büchler A.; **Nagy Enyeden:** Trajánovits Ede gyógyszerész és **Bisztricsányi A.; Erzsébetvárosban:** Schmidt A.; **Hátszegben:** Mátéfi Béla gyógyszer.; **Kézdi-Vásárhelyt:** Hankó László; **Kőhalomban:** Melas Ed. F. gyógyszer.; **Maros-Vásárhelyt:** Fogarasi J. D.; **Medgyesen:** Vándory & Brandseh; **Szegsvárt:** Mi-selbacher fia és Teutsch; **Sz. Újvárt:** Placintár és fia gyógyszer.; **Szász-Régenben:** Wachner Traugott; **Szászsebesben:** Weissörtel Ad. G.; **Szebenben:** Zóhrer J. F.; **Székelly-Keresztúron:** Binder Márton; **Sepsisziggyörgyön:** Vitályos Béla; **Sz. Udvarhelyt:** Kauntz J. A. gyógyszer.; **Szeredában:** Gozsy A.; **Sz. Somlyón:** Ruzska Ignác; **Tasnádon:** Szongott Jakab; **Tordán:** Velits G. és Wolff G.; **Zalathán:** Megay Guszt. A. gyógyszer.

Postán küldve a göngyölek és bérmentesítésért a **rendes áron felül** a távolláság és csomag nagyságához képest még **30 egész 70 krig** melléklendő.

(101)

Hirdetmény.

(2—3)

Dézen a Szamos szélén, egy ujjan épült **Szeszgyár**, folyó év július 1-ső napján kőzárverés útján kedvező feltételek mellett **eladatik**. A gyár épületének anyaga kő, és fedélzete cserép, gyárgépezetei Bécsben Groszmann gyárában készülték. Egethető naponta 30 mázsát. A szeszfűtési helyiségein kívül vagyon egy lisztelő malom, van egy bat ló erejtő gözgépj, mely örről, kever és vizet húz. A telken egy 80 darab szarvasmarhára való istálló, ezen egészen új a legjobb móddal marhabizálásra építve. Kikülfutási ára 16,500 frt oszt. érték, hozzá szólni kívánók 10 százalékos bántapénzzel kéretnek magokat ellátni. Bővebb értesítést szerezhetni Dézen **KRÉMER SÁMUEL** kereskedésében.